

SKARABORGS STÄLLNINGSTAGANDE - ENERGIFÖRSÖRJNING

Skaraborgs kommuner arbetar aktivt för att ställa om till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle och är eniga om att brist på el, både energi och effekt, inte ska vara ett utvecklingshinder, vare sig för etablering av nya företag eller expansion och omställning av befintliga. I den delregionala utvecklingsstrategin uttrycks att "Energisystemen i Skaraborg är fossilfria och har den kapacitet som krävs för nya etableringar eller annan utveckling."

I närtid finns utmaningar både vad gäller produktion och distribution. Bristen på energi och effekt hindrar idag ett växande Skaraborg. Arbetet med att undanröja hinder behöver bedrivas skyndsamt och i samverkan mellan berörda aktörer.

I Västsverige behövs redan till 2030 ytterligare minst 15 TWh el - en fördubbling av dagens användning av i regionen. Skaraborg har tillsammans med Västra Götalandsregionen och de övriga kommunalförbunden antagit en regional energiöverenskommelse om att verka för att lösa denna utmaning. Tillsammans med andra aktörer ska regionen arbeta gemensamt för att få rätt förutsättningar att fasa ut fossila energikällor och till stor del ersätta dem med fossilfri el - en omställning för konkurrenskraft, klimat, jobb och välfärd.

För Skaraborgs del uppskattas det krävas 7 TWh årligen i ny lokal produktion av el till 2030. Den mängden energi kan produceras på olika sätt.¹ I närtid behöver gasturbiner etableras i Västsverige för storskalig effektutjämning. Detta kan indirekt driva på möjligheterna att realisera den stora potential för produktion av biogas som finns i Skaraborg. På kort sikt kan produktion via vindkraft och sol realiseras samt där det är möjligt fortsatt utbyggnad av småskalig vattenkraft. På längre sikt kärnkraft och där det är möjligt fortsatt utbyggnad av vattenkraft.

Fokus behöver ändras från att bygga nät efter ansökan till att investera utifrån bedömt framtida behov. Ägare av överliggande nät, regionnät och transmissionsnät behöver istället förstärka näten baserat på överenskommelser och prognoser som görs.

För att lyckas krävs ett aktivt samarbete mellan olika aktörer, vilka var och en även tar ansvar inom sitt område och bidrar till möjliggörande av ett framtida energibehov.

För att klara utmaningen i Skaraborg krävs:

- Förutsättningar för snabb och kraftfull förstärkning av elnätens kapacitet
- Förutsättningar för snabb och kraftfull utbyggnad av fossilfri produktion av el
- Högre tempo i tillståndsprocesser för berörd infrastruktur
- Förutsättningar för lokala energiföretag i samverkan med industrin att arbeta med lagring, flexibilitet och att ansluta lokal produktion
- Genomföra punkter i det västsvenska positionspapperet

¹ Exempel på produktion som når 7 TWh:

- 9 kraftvärmeverk i samma storlek som Ryaverken eller
- 20 vindkraftparker om 15 stora (6,6 MW) vindkraftverk eller
- 350 solcellsparker med effekt 20 MW som producerar 20 GWh per år eller
- Tre stora (300 MW) SMR eller 18 mindre (50 MW)

Bilaga - Åtgärder för utbyggd produktion och elnät

Ur positionspapperet mellan VGR och de fyra kommunalförbunden

- Vindkraft på land är det snabbaste och mest kostnadseffektiva sättet att öka elproduktionen. 30 vindkraftsparker om 15 vindkraftsverk vardera ger en beräknad elproduktion per år på 9 TWh.
- Det behövs beslut om incitament i form av ersättning till kommuner och näringsliv som påverkas av etableringar av vindkraft.
- Regeringen bör snarast godkänna de av Länsstyrelsen rekommenderade havsbaserade vindkraftsparkerna som tillsammans motsvarar drygt 16 TWh.
- Försvarsmakten måste ha ett uppdrag att samexistera med vindkraft och bidra till en expansion av elsystemet. Stoppområden där målkonflikten med fossilfri elproduktion finns behöver ses över. Prioritera områden med befintligt elnät och vindkraft.
- Underlätta och snabba upp tillståndsprocesser. Sätt en tidsgräns.
- Möjliggör och uppmana Svenska kraftnät och regionnätägarna att bygga nät utifrån bedömt framtida behov och inte bara efter ansökan.
- Lokal elproduktion och nätkapacitet behöver prioriteras högst, men regelverk och incitament för nyttjandet av befintlig kapacitet i elsystemet (flexlösningar, villkorade avtal mm) är också viktigt.

	Två-tre gasturbiner som stödjer elsystemet från 2026, dvs innan elnätet byggs ut.
	30 vindkraftsparker på land med omkring 15 vindkraftsverk vardera Kan leverera el till 2030
	Två-tre storskaliga vindkraftsparker till havs som levererar el tidigt 2030tal.
	Mer solkraft som idag byggs ut från låga nivåer. Solkraften är inte lika viktigt för energisystemet som en utbyggd vindkraft.
	Proaktiv utbyggnad av elnätet till platser med potential för näringslivets etableringar och omställning samt gynnsamma för elproduktion.